

KUBAKO BLOKEOAREN AMAIERA

Habanako espaloi lurmenduak

Kubak eta AEBek euren arteko harremanari berriz ekingo diotela iragarri zutenetik hilabete baino gehiago igaro da, eta hilaren 21 eta 22an herri horietako ordezkariak bana bildu dira lehen aldiz Habanan, immigrazio politikaz eta harreman diplomatikoez hitz egiteko. Zer arnasten da ordea Neptuno kaleko lokaletan? Zer La Rampako espaloietan edo Malekoian?

Testua eta argazkia:

| URKO APAOLAZA AVILA |

URTETAN KUBAKO AGINTARI nagusietakoa izan den Ricardo Alarcón-ek esan du Obamak historiari “timoi-kolpea” jo ziola 2014ko abenduaren 17an. Egun horretan AEBetako presidenteak onartu zuen mende Erdiko blokeo ekonomikoa porrota izan dela eta Kubarekin berriz harremanetan hasteko bideari ekin zion. Nekez sinetsiko luke hori 2005ean Alarcón-ek, Donostiako Bulebarrean txapela jantzita ezagutu genuenean. “Nahiko nukeena da ahalik eta denbora gehien bizitzea, munduan izango diren aldaketen lekuko izateko”, esan zigun ordukoan. Eta hala izan da.

“Ricardo Alarcón? Non dago putaseme hori?”. Aho-bilorik gabe hitz egin du Luis-ek, Habana zentroko San Martín eta Amistad kaleen arteko lokal ziztrin batean mojitoa edaten dugun bitartean. Beretzat Kuban hiru gauza daude ondo: osasuna, hezkuntza eta segurtasuna. Gainerako guztia “kaka zaharra” da.

- Obamaren erabakia zer da zuontzat, garaipen bat?
- Jakina!
- Kubako herriarena?
- Ez, goikoen garaipena.

Ehorztetxe batetan egiten du lan Luis-ek, turistekin berriketan ez dabilenean. Euskaldunak lagunak ditu, lagun zuen Joxe Mari Larretxea

hernaniarra. “Artikulu hori idazten duzuenean, jarri ezazu beltz batek galdetu zizula ea euskaldunek zer pentsatzen duten AEBen eta Kubaren arteko erlazioaz”.

Euskal Herriko sektore eta mugimendu zabalek aspaldi erakutsi izan dute sentiberatasun handia Kubarekiko. Blokeo mediatikoa apurtzeko hedabide garrantzitsu bihurtu den *Cubainformacion.tv* ataria bertako eragileek sortua da, esaterako. Abenduan, AEBetako talde anti-iraultzaileetan infiltratuta atzeman zituzten bost preso kubatarren aldeko Bostak askatu kanpaina egin zen, 25 udalerritan onartu zen eskaera hori.

Itzuli dira! dio eraikin ofizial batean zintzilik dagoen pankartak. Bost presoak etxeratzeko aldarria inperialismoari aurre egiteko eta elkartasun sareak sortzeko tresna garrantzitsua izan da

Itzuli dira! dio eraikin ofizial batean zintzilik dagoen pankartak. Bost presoak etxeratzeko aldarria inperialismoari aurre egiteko eta elkartasun sareak sortzeko tresna garrantzitsu bihurtu zen azkeneko

urteetan. Horregatik, Obamaren gobernuak preso-trukea onartu izana, blokeoari amaiera emango dion berme gisa ulertu da. Kongresuan ozen esan du estatubatuarren buruak: “*In Cuba we are ending a policy*”; baina ikusteko dago blokeoaren arkitektura legala desegiteko nahikoa gatzik izango ote duen.

Itxaropena eta zuhurtzia

Behinola Habanako harresitzarrak banantzen zuen Zulueta kalea koloretu eta zutabetsu ikusten da taxi lanak egiten dituen almindrón edo tramankulu auto-propultsatuaren leihatilatik. Habana zaharretik irteetan ordea, bost hamarkadako intentsitate baxuko bonbardaketa jasan duen hiria suma liteke.

“Ez pentsa! Toki asko berritzen ari dira”. Itxaropena nabari da gidariaren hitzetan; *Gramma* egunkarian leitu du automobilen industriak interes handia duela Kuban sartzeko. Botere ekonomikoen presioak zerikusia izan omen du AEBetako administrazioaren jarra aldaketarekin. Inbertitzaileak gose dira. Bada esaten duenik Habana zentroa berrurbanizatzeko etxebizitzak husten hasten direnean, orduan nabaritutako dutela bertan bizi diren familiek blokeoa amaitu dela. Itxaropena eta zuhurtzia: “Esaera zaharrak dio deabruak ez dizula ezer emango, baina emanez gero, pozoituta”.

Habanako Malekoia itsasoaren olatuek ziprztinduta, 2015eko urtarileko goiz batez. Hainbeste urtetako ezin eramana ez da hain erraz urtuko, inperioak segituko du azpilanean.

Hainbeste urtetako ezin eramana ez da erraz urtuko, inperioak segituko du azpilanean. Baina orain, behinik behin, albisteak errenkadan datoz: Washingtonek arindu berri ditu estatubatuarrek Kubara bidaiatzeko zituzten lizentzia zorrotzak, eta irlara dirua bidaltzeko gutxieneko kopurua ere 500 dolarretik 2.000ra igo du. Kubako Banku Zentralak, bestalde, 1.000 peso arteko billeteak jaulkiko ditu herrialdeko bi moneten arteko ezberdintasuna murrizte aldera.

San Sebastian egunaren bezperan AEBetako senatari demokraten delegazioa izan zen Habanan, Raul Castroren gobernuako ministroekin berbetan. Aurki enbaxada bat zabalitzeko aukera berriz ere mahairatu zen bisitaldi horretan.

Kontakizun izoztua

Kuban lehenago ere izan dute inpe-

rioaren egoitzarik urte luzez. Habanako Arma Plazan zutik dirau Kapitain Nagusien Palazioak, Espainiako gobernadoreen etxea zena. Parean, *ceiba*, aitzinean esklabo beltzak zigortzen zituzten arbolak. XIX. mende hasieran tenplutxo bat eraiki arazi zuten haren atzean eta geroztikako kontakizunak —Díaz de Espada apezpiku arabarrak sustaturik— askatasunaren ikur bilakatu zuen. Boterea alde batean, askatasuna bestean. Eta erdian liburuak.

Ikusteko dago Obamak blokeoaren arkitektura legala desagiteko nahikoa gatzik izango ote duen

Federico ingeniaria da estudioz, baina liburuak saltzen ateratzen du lana. Arma Plazako parkean *Cberen* eta Fidelen kronika ugarien artean historia liburu baliotsuak ere aurkitu daitezke. Erotu dugu liburuzalea, azukre merkataritza eta ferrokarrilen eraikuntzari buruzko lanez galdetza. “Nahi duzu jakin egiaz zer gertatu zen? Ba ez irakurri oraingo liburuak, kapitalismo garaikoak baizik”, esan digu. Eta zerrendatu dizkigu Uztailaren 26ko Mugimenduaz gain izan ziren beste gerrillari taldeak eta direktorioak: “Horiek ere egin zuten iraultza, ez Fidelek baka-rrik”.

Pixkanaka eraikin kolonialak berreraikitzen ari diren Karibeko perla hone-
tan, batzuen eta besteen kontakizunak izotzezko habeak ditu oraindik. ■

